 <small>PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARSTWA KOMUNALNEJ SANIKO SP. Z O.O.</small>	Procedura Zintegrowanego Systemu Zarządzania	Data wydania: 25.08.2020 r.
		Wersja: 10
		P – 6
Gotowość na wypadek awarii i innych zagrożeń		
Sporządził: Violetta Sartanowicz		Zatwierdził:
Data: 25.08.2020 r.	Podpis:	Data: 25.08.2020 r. Podpis:

1. CEL

Procedura ma na celu:

- zidentyfikowanie potencjalnych awarii i innych zagrożeń,
- określenie działań mających na celu zapobieganie awariom i innym zagrożeniom,
- określenie sposobu reagowania na awarie i inne zagrożenia,
- minimalizację wpływów awarii i innych zagrożeń na środowisko.


2. ZAKRES PROCEDURY

Procedura dotyczy awarii i innych zagrożeń stwarzających niebezpieczeństwo dla zdrowia lub życia człowieka bądź niebezpieczeństwo zanieczyszczenia środowiska.

Procedura obejmuje swoim zakresem komórki organizacyjne Spółki, w których zidentyfikowane zostały potencjalne awarie i inne zagrożenia.

3. POJĘCIA I SKRÓTY

- **ZSZ** – Zintegrowany System Zarządzania ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001.
- **awaria** – zdarzenie:
 - zaistniałe w wyniku niekontrolowanego rozwoju sytuacji w czasie eksploatacji maszyn, urządzeń lub instalacji,
 - uniemożliwiające prawidłową eksploatację maszyn, urządzeń lub instalacji,
 - prowadzące do powstania niebezpieczeństwa dla zdrowia lub życia człowieka lub niebezpieczeństwa zanieczyszczenia środowiska,
- **inne zagrożenie** – zdarzenie:
 - zaistniałe w wyniku niekontrolowanego rozwoju sytuacji w czasie eksploatacji maszyn, urządzeń lub instalacji,

	Gotowość na wypadek awarii i innych zagrożeń	Strona 2 z 8
		Wersja: 10


- prowadzące do powstania niebezpieczeństwa dla zdrowia lub życia człowieka lub niebezpieczeństwa zanieczyszczenia środowiska,
- **osoby odpowiadające za prawidłowe funkcjonowanie podległego obszaru** – kierownicy, mistrzowie, brygadziści, St. Inspektor ds. BHP odpowiadający za prawidłowe funkcjonowanie podległego obszaru.

4. DOKUMENTY ZWIĄZANE

- Instrukcje postępowania w sytuacjach awaryjnych w PGK „Saniko” Sp. z o.o.
- Instrukcje obsługi maszyn, urządzeń, sprzętu ochronnego i instalacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania awarii i innych miejscowych zagrożeń.

5. UPRAWNIENIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

- **Prezes Zarządu** jest uprawniony i odpowiedzialny za:
 - zapewnienie środków finansowych, szkoleń i treningów a także wymaganego sprzętu specjalistycznego oraz urządzeń niezbędnych z punktu widzenia zapobiegania awariom i innym zagrożeniom;
- **Pełnomocnik Zarządu ds. ZSZ** jest uprawniony i odpowiedzialny za:
 - nadzorowanie stanu gotowości na wypadek awarii i innych zagrożeń poprzez audyty wewnętrzne;
- **Osoby odpowiadające za prawidłowe funkcjonowanie podległego obszaru** są uprawnione i odpowiedzialne za:
 - identyfikację potencjalnych awarii i innych zagrożeń mogących wystąpić na podległych obszarach,
 - okresowe kontrole i przeglądy instrukcji maszyn, urządzeń i instalacji stwarzających niebezpieczeństwo awarii i innych zagrożeń, a także – w razie potrzeby – ich aktualizowanie,
 - utrzymywanie gotowości reagowania na wypadek awarii i innych zagrożeń poprzez planowanie i przeprowadzanie szkoleń i treningów dla pracowników podległych komórek

	Gotowość na wypadek awarii i innych zagrożeń	Strona 3 z 8
		Wersja: 10

organizacyjnych – wspólnie ze Specjalistą ds. BHP, P.poż. i OC (w tym szkolenia i treningi pracowników wchodzących w skład grupy ratownictwa miejskiego),


- sprawowanie nadzoru nad przebiegiem działań podjętych po zaistnieniu awarii i innych zagrożeń.

• **Starszy Inspektor ds. BHP** jest uprawniony i odpowiedzialny za:

- identyfikację potencjalnych zagrożeń i awarii w Spółce,
- okresowe kontrole i przegląd sprzętu bhp, ppoż, i oznakowanie dróg ewakuacji,
- okresowe kontrole i przeglądy instrukcji bhp, ppoż a także w razie potrzeby ich aktualizowanie (przy współudziale ze Specjalistą ds. p.poż).
- utrzymywanie w gotowości Plutonu likwidowania skażeń i reagowania na wypadek awarii i zagrożenia poprzez planowanie i przeprowadzanie szkoleń i treningów dla pracowników Spółki, w ramach opracowanej dokumentacji Dyżuru Prezesa Saniko, Akcji Kurier, w celu pilnego stawienia się pracowników w miejscu pracy,
- wspólnie z osobami odpowiadającymi za prawidłowe funkcjonowanie podległych obszarów w tym szkolenia i treningi pracowników wchodzących w skład grupy ratownictwa miejskiego w ramach dysponowania przez Zespół Zarządzania Kryzysowego przy Prezydencie Miasta Włocławek.

• **Pracownicy** są uprawnieni i odpowiedzialni za:

- wykonywanie prac w sposób gwarantujący bezpieczeństwo i zapobieganie awariom i innym zagrożeniom,
- znajomość sposobu postępowania w razie awarii lub innych zagrożeń,
- zgłaszanie awarii lub innych zagrożeń osobom odpowiadającym za prawidłowe funkcjonowanie obszarów, w których zidentyfikowano awarię lub inne zagrożenie i podjęcie działań zgodnych z odpowiednią instrukcją postępowania w razie jej wystąpienia.

	Gotowość	Strona 4 z 8
	na wypadek awarii i innych zagrożeń	Wersja: 10

6. OPIS POSTĘPOWANIA.

6.1 Identyfikacja potencjalnych awarii i innych zagrożeń.

- Zagrożenia biologiczne.

Zagrożeniami stwarzającymi niebezpieczeństwo dla pracowników RZUOK są czynniki biologiczne, które wynikają z obecności w środowisku pracy elementów zakaźnych i inwazyjnych takich jak bakterie, grzyby, wirusy, które działają drażniąco, alergizująco i toksycznie. Czynniki te stanowią zagrożenia o różnym stopniu dla pracownika. Ich wpływ uzależniony jest od ich właściwości chorobotwórczych, a skutek oddziaływania na pracownika zależy od stanu fizjologicznego jego organizmu.

Zagrożenia te głównie występują we wnętrzach kabin sortowniczych 1 i 2, w trakcie ręcznego sortowania zmieszanych odpadów, w trakcie obsługi taśmociągu na hali przyjęć odpadów oraz w trakcie sprzątania hali sortowni. Zagrożenia występują również przy pracach związanych z załadunkiem odpadów z pojemników do śmieciarek, w trakcie rozładunku pojazdów w hali przyjęć, w trakcie odbioru wyselekcjonowanych odpadów z masy odpadów komunalnych, przy pracach związanych z konserwacją urządzeń na stanowiskach pracy oraz na stanowiskach pracy operatorów pojazdów transportujących odpady i równających sterty na wysypisku.


- Zagrożenia fizyczne.

Do zagrożeń fizycznych zaliczany jest hałas powstający przy obsłudze maszyn, urządzeń i instalacji segregowania odpadów, zapylenie oraz na stanowiskach załadunku i rozładunku samochodów śmieciarek.

Zagrożenia dla środowiska o charakterze awaryjnym może wystąpić na skutek:

- przebicia folii uszczelniającej dno kwatery,
- pożaru,
- wystąpienia nawałnych opadów deszczu,
- zagrożenie wybuchem,
- magazynowanie odpadów niebezpiecznych.


Przebicie folii stanowiącej uszczelnienie dna kwatery składowiska może nastąpić w wyniku uszkodzeń spowodowanych przez ciężki sprzęt pracujący na kwaterze. Mogło by to spowodować przepływ odcieków do wód gruntowych i powierzchniowych. Wystąpienie takiego zagrożenia

	Gotowość na wypadek awarii i innych zagrożeń	Strona 5 z 8
		Wersja: 10

jest mało prawdopodobne ze względu na fakt, że nowe kwatery usytuowane są na powierzchni starej niecki sięgającej do głębokości około 10 m a odpady umieszczone w starej niecce zostały odpowiednio zagęszczone i przykryte przesypką sanitarno-dystansową co stanowi warstwę ochronną przed ewentualnym zanieczyszczeniem wód. Ponadto na powierzchni folii została umieszczona warstwa gruntu filtracyjno-ochronna o grubości 0,5 m, która zabezpiecza folię przez mechanicznymi uszkodzeniami. Dodatkowym zabezpieczeniem jest drenaż usytuowany na dnie starej niecki oraz drenaż opaskowy wokół niecki służący odprowadzeniu odcieków. Nadto „dodatkową” izolację nowych kwater składowiska tworzy ubita warstwa zdeponowanych odpadów starego składowiska a jego dno stanowią utwory osuwiskowe typu muły, ily i gliny, stanowiące naturalną warstwę nieprzepuszczalną. Zagrożenie pożarowe związane jest z ewentualnym wzniesieniem pożaru co jest przypadkiem zdarzającym się na składowiskach odpadów komunalnych. Może wystąpić w fazie magazynowania surowców wtórnych oraz z tytułu spalania dostarczonych surowców na wysypisko w przypadku ich zapłonu bądź powstania samozapłonu.

Surowce wtórne, szczególnie z tworzyw sztucznych, z racji ich produktów spalania i rozkładu termicznego tworzą niebezpieczną mieszaninę gazów trujących oraz duszących. Dotyczy to opakowań powstałych na bazie polipropylenu i polietylenu i innych tworzyw sztucznych. Na wypadek pożaru na terenie RZUOK rozmieszczono 3 hydranty p.poż. Na wypadek spadku ciśnienia w sieci, dodatkowym zapasem wody jest woda opadowa retencjonowana w bezodpływowym zbiorniku wód opadowych, która w każdym czasie za pomocą pompy pływającej i węży elastycznych może być wykorzystana do celów gaśniczych.

Zagrożenie awaryjne może być skutkiem wystąpienia wielogodzinnych opadów nawalnych deszczu. Wynikiem nawalnych wód opadowych może być przepełnienie zbiornika odcieków i lub bezodpływowego zbiornika wód opadowych. Gdyby zaistniała taka sytuacja, nadmiar tych wód; zarówno odciekowych ze zbiornika odcieków i lub retencjonowanych wód opadowych w bezodpływowym zbiorniku tych wód, będzie ich odbiór za pomocą kołowego transportu asenizacyjnego, wprowadzany na urządzenia Grupowej Oczyszczalni Ścieków we Włocławku, na warunkach określonych odrębną umową, którą posiada prowadzący instalacje z Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we Włocławku.

	Gotowość na wypadek awarii i innych zagrożeń	Strona 6 z 8
		Wersja: 10

Zagrożenie wybuchem występuje na odcinkach ujęcia biogazu, powstającego w korpusie składowania odpadów i balastu jak też na terenie samych kwater w związku z możliwością niekontrolowanego przenikania powstającego biogazu oraz w bezpośredniej bliskości stanowiska przesyłowego a także przy stanowisku pochodni biogazu. Zagrożenie też może wystąpić w przypadku awaryjnej pracy bądź rozszczelnienia się układu przesyłowego do jednostki kogeneracyjnej (generatora prądu i ciepła).


Innym rodzajem zagrożenia występującym w RZUOK jest z magazynowaniem odpadów niebezpiecznych, takich jak zużyte i przepracowane oleje silnikowe. Od momentu wytworzenia do chwili przekazania innemu posiadaczowi odpadów, magazynowane są one w szczelnie zamkniętych beczkach ustawionych w boksie w hali do zbierania odpadów. Odpady po zgromadzeniu odpowiedniej ilości przekazywane są następnemu posiadaczowi celem odzysku lub unieszkodliwiania. Zagrożenie może pojawić się podczas załadunku odpadów, w chwili przekazywania ich odbierającemu. W wyniku prowadzonych działań, nastąpić może rozszczelnienie bądź uszkodzenie powłoki beczek a tym samym może wystąpić wyciek oleju.

W celu minimalizowania występowania sytuacji awaryjnych i awarii na składowisku należy z należytą starannością stosować przepisy bhp i przepisy przeciwpożarowe oraz instrukcje eksploatacji dla urządzeń stosowanych w procesach technologicznych a w szczególności:

- utrzymywanie w należytym stanie instalacji technicznych zabezpieczających,
- bieżący monitoring i kontrola instalacji technologicznych,
- właściwe utrzymanie sprzętu p. pożarowego oraz substancje neutralizujące,
- stałe podnoszenie kwalifikacji i poczucia odpowiedzialności pracowników obsługi za stan instalacji i oddziaływanie na środowisko, w związku z wykonywaną w zakładzie działalnością.

W przypadku przyjęcia informacji o zagrożeniu należy:

- ogłosić ewakuację pracowników z miejsca zagrożenia,
- powiadomić Państwową Straż Pożarną we Włocławku o zdarzeniu dzwoniąc na nr 998 lub 112 a w miarę możliwości gasić pożar podręcznym sprzętem gaśniczym,
- udzielić osobom wymagającym pomocy przedmedycznej oraz powiadomić pogotowie ratunkowe dzwoniąc na nr 999 lub 112,
- współdziałać z kierującym akcją ratunkową.

	Gotowość na wypadek awarii i innych zagrożeń	Strona 7 z 8
		Wersja: 10


Stosując odzież ochronną oraz sprzęt ochrony osobistej tj: rękawice ochronne , okulary, półmaski do ochrony dróg oddechowych, w miarę potrzeb szczepienia profilaktyczne przed występującymi zagrożeniami biologicznymi – eliminuje się występowanie tych zagrożeń. Występujące ryzyko zawodowe w przedsiębiorstwie na stanowiskach oceniane jest jako średnie i małe. W przypadku awarii instalacji technologicznej ryzyko może wzrosnąć do średniego.

- Starszy Inspektor ds. BHP przy współpracy z osobami odpowiadającymi za prawidłowe funkcjonowanie podległych obszarów sprawuje nadzór nad mogącymi powstać w Spółce potencjalnymi zagrożeniami bądź przyczynami pożarów, awarii i innych zagrożeń na podstawie dostarczonych dokumentów.

Przykładem zapobiegania może być wdrożony Wykaz substancji niebezpiecznych z kartami charakterystyki zagrożeń, w trakcie wykorzystywania substancji niebezpiecznych np. do zwalczania zagrożeń biologicznych. W trakcie stosowania rozważane są możliwości powstawania zagrożeń po ujawnieniu bądź powstaniu czynników szkodliwych dla środowiska, osób i zwierząt, a następnie eliminowane są potencjalne przyczyny oraz skutki które mogą niekorzystnie oddziaływać na ludzi zwierzęta i środowisko Karty charakterystyki substancji niebezpiecznych przekazane są osobom odpowiadającym za prawidłowe funkcjonowanie podległych obszarów w celu sprawowania nadzoru nad miejscami potencjalnych awarii i innych miejscowych zagrożeń na terenie sprawowanego nadzoru na terenie operacyjnego rejonu działania.

Starszy Inspektor ds. BHP przygotowuje i aktualizuje dokumenty (instrukcje) wskazujące na bezpieczny sposób postępowania w przypadku powstania awarii bądź wystąpienia miejscowego zagrożenia. Wspólnie z osobami odpowiadającymi za prawidłowe funkcjonowanie podległych obszarów planują i przeprowadzają szkolenia mające na celu zapoznanie pracowników z mogącymi powstać zagrożeniami w przedsiębiorstwie oraz sposobami likwidacji tych zagrożeń.

- Starszy Inspektor ds. BHP przygotowuje i okresowo przegląda i – w razie potrzeby – aktualizuje dokumenty (instrukcje) wskazujące sposób postępowania podczas zaistnienia

	Gotowość na wypadek awarii i innych zagrożeń	Strona 8 z 8
		Wersja: 10

awarii i innych zagrożeń. Dokumenty te (instrukcje) konsultowane są z osobami odpowiadającymi za prawidłowe funkcjonowanie podległych obszarów.

6.2. Postępowanie w razie zaistnienia awarii i innych zagrożeń

- W przypadku wystąpienia awarii i innych zagrożeń należy postępować zgodnie z odpowiednimi instrukcjami. Nadzór nad prawidłowym przebiegiem działań sprawują osoby odpowiadające za prawidłowe funkcjonowanie obszaru, w którym wystąpiła awaria lub inne zagrożenie, lub też inne osoby upoważnione.

Działalność komórki bhp, ppoż, oc w ramach nadzoru między innymi polega na zapoznawaniu zmian służbowych Państwowej Straży Pożarnej we Włocławku z zagrożeniami występującymi na terenie Spółki oraz sposobami i metodami likwidacji potencjalnych zagrożeń.

W trakcie pobytu, strażacy mogą zapoznać się z lokalizacją hydrantów do celów gaśniczych miejscami ciągów technologicznych z mediami niebezpiecznymi, urządzeniami stwarzającymi ryzyko powstania pożaru lub awarii - szczególnej uwadze poddaje się RZUOK w Machnacu.

7. ZAPISY.

- wykaz substancji niebezpiecznych aktualizowany jest przez Starszego Inspektora ds. BHP we współpracy z osobami odpowiadającymi za prawidłowe funkcjonowanie podległych obszarów w przedsiębiorstwie. Wykaz przechowywany jest w dokumentacji należącej do stanowiska bhp i p.poż oraz w dokumentacji osoby odpowiadającej za prawidłowe funkcjonowanie obszaru w którym dane substancje są stosowane,
- protokół z przeglądu sprzętu pożarniczego, oznakowania dróg ewakuacji w Spółce, sporządzany jest nie rzadziej niż raz w roku przez Autoryzowany Serwis Sprzętu Pożarowego, przechowywany jest w dokumentacji należącej do stanowiska bhp, ppoż oc,
- Wykaz instrukcji BHP i p. poż.

EGZEMPLARZ NIENADZOROWANY